

WYJAŚNIENIA DOTYCZĄCE WYDAWANIA ORZECZEŃ I OPINII

przez zespoły orzekające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych
(Rozporządzenie Ministra Edukacji z 2 marca 2026 w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych - Dz. U. 2026 poz. 428)

1. Dlaczego powstało nowe rozporządzenie?

Nowe przepisy mają na celu:

- ujednoczenie pracy zespołów orzekających,
- dostosowanie procedur do aktualnych potrzeb uczniów,
- wzmocnienie roli placówek w dostarczaniu informacji o funkcjonowaniu dziecka,
- zwiększenie udziału rodziców i specjalistów w procesie orzecznictwym.

Rozporządzenie reguluje **skład zespołów, procedury, terminy, wymagane dokumenty oraz wzory orzeczeń i opinii.**

2. Jaką rolę ma szkoła, przedszkole lub placówka w procesie orzekania?

Placówki mają kluczową rolę, ponieważ:

2.1. Są zobowiązane do przygotowania opinii o funkcjonowaniu dziecka lub ucznia w przedszkolu, szkole, ośrodku lub placówce (§ 7. Rozporządzenia)

Opinię wydaje się w ciągu **10 dni od otrzymania prośby z poradni lub na wniosek wnioskodawcy (rodzica, opiekuna lub pełnoletniego ucznia)**. Jest to dokument obowiązkowy. Powinien być przekazany do poradni, a kopię opinii przekazuje się rodzicom, opiekunom dziecka / ucznia lub pełnoletniemu uczniowi.

2.2. Nauczyciele, specjaliści prowadzący zajęcia z dzieckiem, asystenci międzykulturowi, pomoc nauczyciela (wyznaczeni przez swojego dyrektora) mogą uczestniczyć w posiedzeniu zespołu orzekającego w poradni za zgodą rodziców dziecka lub pełnoletniego ucznia.

2.3. Placówka realizuje zalecenia zawarte w orzeczeniu lub opinii

Dotyczy to:

- kształcenia specjalnego,
- indywidualnego nauczania,
- indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego,
- wczesnego wspomagania rozwoju dziecka
- zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

2.4. Konieczna jest współpraca placówki z rodzicami i poradnią

Ocena funkcjonalna dziecka to wieloetapowy proces systematycznego badania, jak dziecko/uczeń radzi sobie w codziennym życiu, nauce i relacjach społecznych. Jest zgodna z modelem biopsychospołecznym rozpowszechnionym przez Światową Organizację Zdrowia WHO w Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF). Ważne jest rozpoznanie trudności dziecka, ale także jego potrzeby rozwojowe i sposoby ich zaspokajania, aby zapewnić mu najlepsze wsparcie przy udziale wszystkich osób z otoczenia dziecka. Ocena funkcjonalna zakłada wspólne poszukiwanie rozwiązań we współpracy: rodzice – nauczyciele – specjaliści poradni.

3. Jak przygotować opinię o funkcjonowaniu ucznia? (obowiązkowy dokument)

Opinia sporządzana przez przedszkole, szkołę lub placówkę musi zawierać: (§7.6 Rozporządzenia)

3.1. Dane podstawowe

- data wydania opinii,
- imię i nazwisko dziecka/ ucznia.

3.2. Informacje o funkcjonowaniu dziecka/ucznia, trudnościach, mocnych stronach i uzdolnieniach, aktualną wielospecjalistyczną ocenę poziomu funkcjonowania dziecka lub ucznia.

Informacja o funkcjonowaniu dziecka/ucznia zgodnie z podziałem na obszary z ICF (§7 ust. 7 Rozporządzenia):

Dla dziecka w wieku przedszkolnym:

- uczenie się i stosowanie wiedzy,
- funkcjonowanie społeczne i emocjonalne,
- komunikowanie się,
- aktywność ruchowa i poruszanie się,
- dbanie o siebie.

Dla ucznia szkoły:

- uczenie się i stosowanie wiedzy,
- ogólne zadania i obowiązki,
- komunikowanie się,
- motoryka i mobilność,
- samoobsługa i samodzielność,
- życie domowe,
- relacje społeczne i funkcjonowanie w społeczności.

3.3. Ocena działań podejmowanych przez placówkę

- jakie działania wdrożono,

- jaka była ich skuteczność,
- jakie były efekty udzielanej pomocy.

3.4. Wnioski do dalszej pracy - obowiązkowa część dokumentu.

4. Procedura orzecnicza

4.1. Złożenie wniosku

Wniosek składają rodzice dziecka, pełnoletni uczeń w poradni psychologiczno – pedagogicznej (w tym specjalistycznej). Wniosek składa się w wersji papierowej. Może być złożony elektronicznie za pośrednictwem adresu do doręczeń elektronicznych (§5.3. Rozporządzenia)

Wniosek musi zawierać m.in.: dane dziecka i rodziców, dane placówki, uzasadnienie, informację o wcześniejszych orzeczeniach, zgody i oświadczenia wymagane rozporządzeniem (§6.1 - 4 Rozporządzenia).

4.2. Dokumentacja

Rodzice dostarczają dokumenty wskazane w §6 Rozporządzenia.

Niezbędne jest zaświadczenie lekarskie zawierające orzeczenie o stanie zdrowia dziecka lub ucznia, określające rozpoznanie choroby lub problemu zdrowotnego zgodnie z aktualnie obowiązującą Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD), **wydane przez lekarza specjalistę albo lekarza w trakcie specjalizacji:**

- a) w przypadku dzieci **niewidzących i słabowidzących – okulistyki,**
- b) w przypadku dzieci **nieślyszących i słabosłyszących – audiologii, foniatrii, otolaryngologii dziecięcej lub otolaryngologii,**
- c) w przypadku **niepełnosprawności ruchowej**, w tym afazji – **neurologii dziecięcej, ortopedii i traumatologii narządu ruchu lub rehabilitacji medycznej,**
- d) w przypadku **autyzmu**, w tym zespołu Aspergera – **psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii.**

Placówka lub rodzic przekazuje opinię o funkcjonowaniu dziecka/ ucznia.

4.3. Ocena funkcjonowania dziecka lub ucznia przeprowadzana przez poradnię

Obejmuje:

- aktywność i uczestniczenie (ICF),
- funkcje i struktury ciała,
- zakres i rodzaj trudności edukacyjnych,
- efektywność udzielonego wsparcia w placówce.

4.4. Posiedzenie zespołu orzekającego

W posiedzeniu zespołu orzekającego mogą wziąć udział rodzice lub inne osoby, np. nauczyciele (za zgodą rodzica).

4.5. Wydanie orzeczenia lub opinii

- o potrzebie kształcenia specjalnego, o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju - najczęściej do 30 dni,
- orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania, o potrzebie indywidualnego przygotowania przedszkolnego – 14 dni.

4.6. Przekazanie orzeczenia

Oryginał orzeczenia otrzymuje wnioskodawca (rodzic lub pełnoletni uczeń). Gdy orzeczenie stanie się ostateczne, to zostanie przekazane do placówki wskazanej przez rodzica we wniosku.

5. Rodzaje orzeczeń i opinii w rozporządzeniu

5.1. Orzeczenia:

- o potrzebie kształcenia specjalnego,
- o potrzebie indywidualnego nauczania,
- o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego,
- o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych,
- o braku potrzeby wyżej wymienionych,
- o odmowie uchylecia wyżej wymienionych.

5.2. Opinie:

- o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka,
- o braku potrzeby wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka,
- o odmowie uchylecia opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

6. Co przedszkole, szkoła, placówka powinna wiedzieć o określonych grupach uczniów?

6.1. Uczniowie słabosłyszący i niesłyszący (§10 Rozporządzenia)

W dokumentach trzeba uwzględnić:

- stopień i rodzaj uszkodzenia słuchu,
- poziom komunikacji (werbalna, język migowy, wspomagające i alternatywne metody komunikacji – jakie?);
- sposób komunikacji w rodzinie,
- ocenę surdopedagogiczną i surdologopedyczną,
- zasoby i bariery w środowisku placówki (m.in. urządzenia wspomagające słyszenie).

6.2. Uczniowie słabowidzący i niewidomi (§11 Rozporządzenia)

Należy uwzględnić:

- parametry ostrości wzroku i pola widzenia z aktualną korekcją, rokowania,
- ocenę tyflopodagogiczną,
- potrzeby w zakresie adaptacji materiałów edukacyjnych, wykorzystania pomocy m.in. optycznych i nieoptycznych, technologii wspomagających,

- ocenę funkcjonalnego widzenia,
- ocenę sprawności percepcyjnej pozostałych zmysłów,
- zasoby i bariery środowiska placówki (np. zapewnienie dostępu do treści edukacyjnych i informacji w formie audio, cyfrowej brajlowskiej).

7. Dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki

- zapewnia realizację zaleceń wynikających z orzeczenia lub opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka,
- monitoruje efektywność wsparcia udzielanego dziecku,
- przekazuje opinię o funkcjonowaniu dziecka,
- wskazuje nauczycieli do udziału w zespole orzekającym (na wniosek poradni i za zgodą rodziców).

8. Najczęstsze błędy w opiniach:

8.1. Zbyt ogólna opinia o funkcjonowaniu dziecka

→ Placówka musi opisać funkcjonowanie dziecka lub ucznia w konkretnych obszarach ICF.

8.2. Brak informacji o efektach udzielanej pomocy

→ To obowiązkowy element (§7 ust.6 pkt 6).

8.3. Nieprzestrzeganie terminu 10 dni

→ Opinia musi zostać sporządzona w terminie.

8.4. Nieprzekazywanie opinii rodzicom

→ Rodzic dostaje kopię opinii placówki (§7 ust.5).